

Natuurlijk raakten die arrestaties en deportaties aan anderen bekend: aan Indonesiërs die deel uitmaakten van het Knil, aan andere Indonesiërs met wie zij in contact stonden, en aan die Australiërs die zich voor de vrijlating der Digoelisten hadden ingezet en nadien met hen in verbinding waren gebleven: functionarissen en leden van de *Communist Party of Australia* en van de *Civil Rights League*.

★

Wat wij in deze paragraaf ('De Indonesiërs in Australië') beschreven hebben: de hooghartige houding van de meeste Nederlandse en Indische Nederlandse burgers in Australië jegens hun Indonesische rijksgenoten, de op de Indonesische zeelieden toegepaste discriminatie, de internering en nadien het in primitieve werkkampen opnemen van bijna zeventienhonderd van die zeelieden die in staking waren gegaan, de overbrenging van de Digoelisten naar Australië die als groep op Australisch, niet op Nederlands initiatief waren vrijgelaten, de agitatie ten behoeve van de Indonesische zeelieden, uitgaande van de *Australian Seamen's Union* en de *Waterworkers Union*, de overeenkomstige agitatie ten behoeve van de Digoelisten zowel door die vakbonden als door de *Civil Rights League* welke een aantal cultureel vooraanstaande Australiërs in beweging wist te brengen – het kwam er alles tezamen op neer dat de naam van Nederland bij een actief en invloedrijk deel van de Australische publieke opinie (toch al geïrriteerd door de royale levenswijze van vooraanstaande Nederlanders) en vooral ook in kringen van de *Labour Party* (die aan de macht was!) grote schade had opgelopen. Natuurlijk bleef men Nederland als militair bondgenoot in de oorlog tegen Japan op prijs stellen – heel iets anders was of men óók bereid zou zijn, steun te verlenen aan het herstel van het Nederlands gezag in Indië. Zou dit herstel onmiddellijk tot een conflict leiden waarbij Nederland zich tegen het onafhankelijkheidsstreven van de Indonesiërs zou verzetten, dan moest, achteraf gezien, verwacht worden dat het in Australië tot een aanmerkelijke anti-Nederlandse agitatie zou komen.

Wat zou in zulk een situatie de houding der in Australië aanwezige Indonesiërs zijn? Er waren er niet zovelen die met overtuiging aan Nederlandse kant stonden – zou het tot het eerder bedoelde conflict komen of zou zulk een conflict dreigen, dan was het, achteraf gezien, waarschijnlijk dat velen zich tegen Nederland zouden keren. Dat gold